

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	1
Delbranscher	2
Behov av arbetskraft	4
Kapacitetsutnyttjande	4

TABELLER

Orderingång.....	5
Behov av arbetskraft/ kapacitetsutnyttjande.....	6

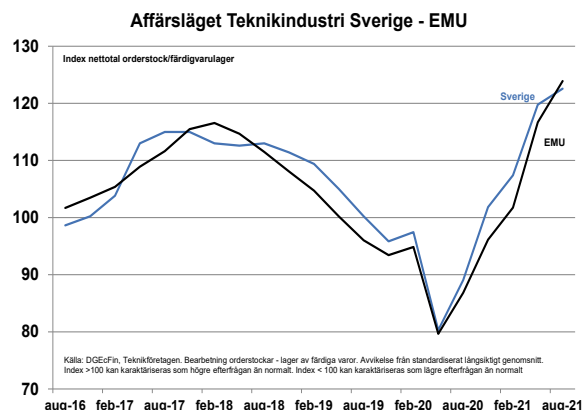
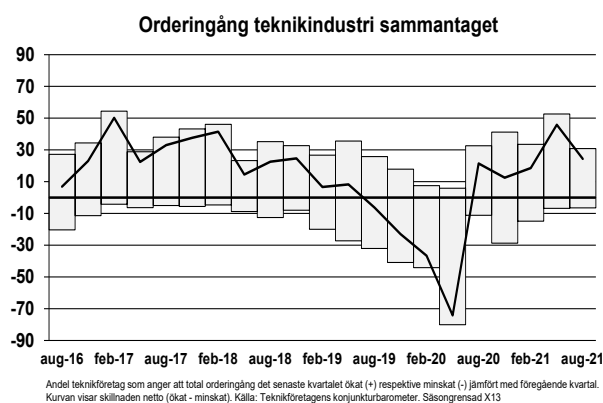
Bra men ansträngt affärsläge

Affärsläget för teknikindustri i Sverige är fortsatt bra under årets tredje kvartal. Orderingången ökar dock inte i samma höga omfattning som föregående kvartal. Precis som tidigare möter företagen komponentstörningar och kraftigt ökade priser på insatsvaror. Affärsläget är särskilt starkt för maskinindustrin i Sverige och globalt. Även företag som vänder sig till energi, bygg- och anläggningsindustri möter en bra efterfrågan. Orderingången för transportmedelsindustri och leverantörer till fordonsindustrin ökar naturligtvis inte i samma omfattning som föregående kvartal.

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande minskar något samtidigt som behovet av arbetskraft ökar men är fortfarande lägre än högkonjunkturen 2018.

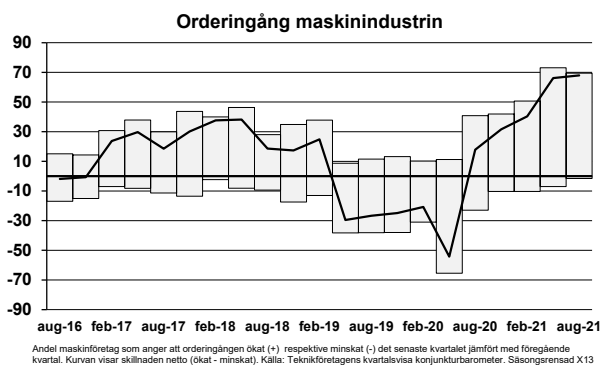
Orderingången ökar i lägre omfattning jämfört med andra kvartalet för teknikindustri sammantaget. Index över företagens bedömning av storleken på orderstocken har dock nått en mycket hög nivå och vi får backa till första kvartalet år 1995 för att finna en motsvarande siffra. I normala fall innebär detta en ökad produktionsnivå i närtid. Så blir inte fallet denna gång genom problem med leveransstörningar av insats- eller andra förbrukningsvaror. Detta kan samtidigt öka risken för annullering av order.

Affärsläget är särskilt starkt för maskinindustrin och har fortsatt att förbättras för leverantörer till elteknisk industri. För övriga delbranscher och grupper av leverantörer ökar orderingången i mindre omfattning än under andra kvartalet i år. Sammantaget har också lager av färdiga varor reducerats, särskilt för tillverkare av insatsvaror. En tidigare buffert har därmed krympt och bidrar till fortsatt ansträngt försörjningsläge. Det sammantagna utfallet för index för affärsläget ligger på en hög nivå vilket också är fallet för teknikindustri i Euroområdet.

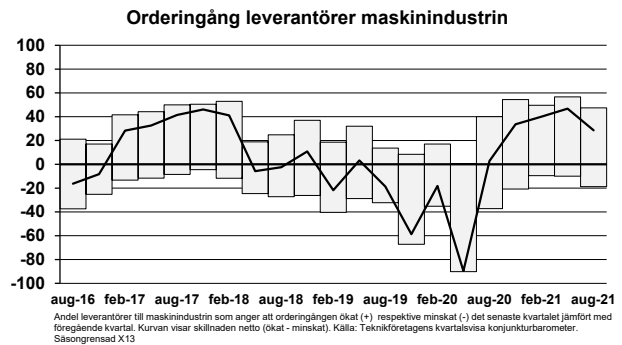
Maskinindustri

Affärsläget för maskinindustrin har förbättrats för femte kvartalet i rad. Orderingen från exportmarknaden ökar för så många som tre av fyra företag. Order från Sverige fortsätter öka men med något lägre omfattning än andra kvartalet i år. För den största delbranschen eller maskiner för tillverkningsindustri, metall- och mineralutvinning samt anläggningssektorn ökar orderingen men inte fullt lika mycket som föregående kvartal. Detta gäller också för lyft- och varuhantering, motordrivna verktyg, kyla, ventilation med mera. (SNI 282). Däremot redovisar delbranschen för mekanisk kraft som motorer, pumpar, lager och hydraulik, (SNI281) en omfattande ökning i orderingen. Index för storleken på orderstocken för maskinindustrin sammantaget ligger klart över historiskt genomsnitt även om den minskar något jämfört med andra kvartalet. Sammantaget är affärsläget starkt för maskinindustrin. Branschen använder komponenter och insatsvaror gemensamt för teknikindustri sammantaget. Inverkan av störningar i komponentflöden finns, men är något mindre svårt att hantera än för andra delbranscher.

Leverantörer maskinindustri

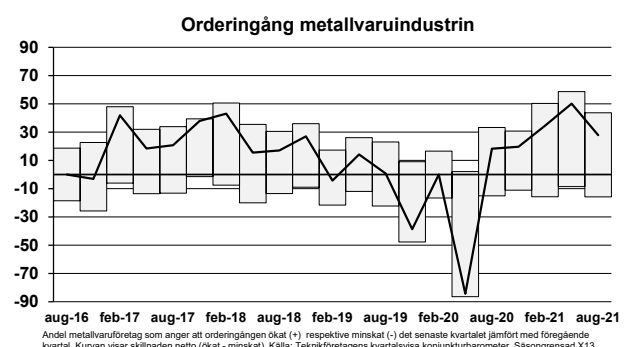
Orderingen från både Sverige och exportmarknaden ökar i något dämpad omfattning för leverantörer till maskinindustrin jämfört med föregående kvartal. Men med stark ordergång de senaste kvartalen anser företagen att orderstocken är klart högre än normalt. Index för storleken för orderstocken hamnar på höga 117,2 mot 116,2 föregående kvartal. Lager av färdiga komponenter har reducerats kraftigt.

Metallvaruindustri

Efterfrågan för metallvaruindustrin har avtagit efter det mycket starka andra kvartalet i år. Framför allt är det exportefterfrågan som avtagit. Orderingen från Sverige är fortsatt omfattande. Delbranschen specialiserad på omformning, yt- och värmebehandling med mera (SNI255-256) visar likt metallvaruindustrin sammantaget en dämpad ordergång jämfört med föregående kvartal.

Konjunkturtypiskt efter ett drygt halvår av omfattande hög ordergång är att index för storleken på orderstocken för metallvaruindustrin sammantaget är på fortsatt hög nivå. Metallvaruindustrin är den delbransch som i hög grad består av underleverantörer. Dess lager av färdiga varor har nu reducerats i hög omfattning. Med de komponentstörningar som generellt råder globalt och i Sverige har nu lager som kan utgöra tillfällig som buffert reducerats. Detta gäller för övrigt metallvaruindustrin i hela EU.

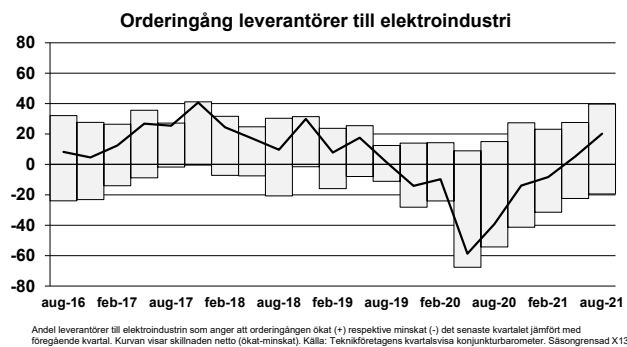
Elteknik/Instrument

Efterfrågan har återigen förbättrats för leverantörer till elteknisk industri och orderingen ökar nu i högre omfattning än andra kvartalet. Den har nu definitivt lämnat

det dramatiska fallet i efterfrågan under första halvåret i fjol bakom sig.

Instrumentindustri och medicinteknik redovisar en dämpad ordergång efter hög efterfrågan sedan inledningen av fjolåret. Med få undantag har internationella virusproblem inte haft någon större negativ inverkan på efterfrågan i denna delbransch. Att det nu rapporteras en avtagande efterfrågan från hög nivå är knappast förvånande.

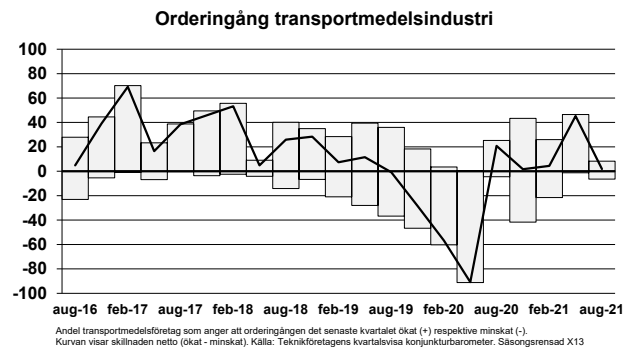
Ordergången är i allmänhet ständigt volatil för tillverkare av elmaskiner och elapparatur. Detta kvartal rapporteras en relativt bra ökning i ordergång och för första gången sedan andra halvåret 2019. Bedömningen rörande orderstockens storlek anses vara något högre än normalindex 100 efter mycket låg nivå första halvåret i år.

Transportmedelsindustri

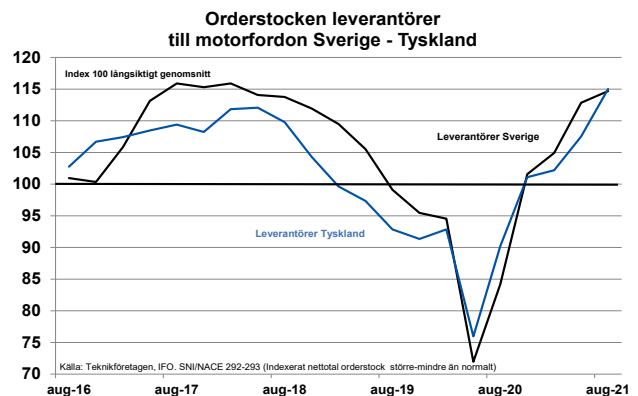
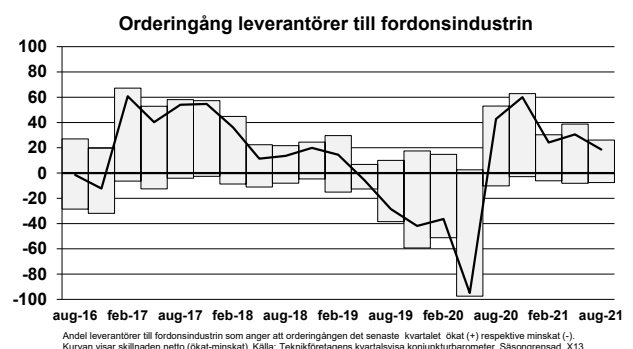
Ordergången är i det närmaste oförändrad mellan andra och tredje kvartalet i år. Exportorder ökar marginellt, medan ordergången från Sverige minskar. Ordergången sammantaget har varit påfallande volatil sedan återhämtningen som inleddes för drygt ett år sedan. Detta är en återspeglning av den osäkerhet som råder på marknaden av framför allt motorfordon både vad gäller att kunna leverera i rimlig tid och enligt kundens specifikationer.

Storleken på orderstocken ligger kvar på höga nivåer eller klart över genomsnittet index 100.

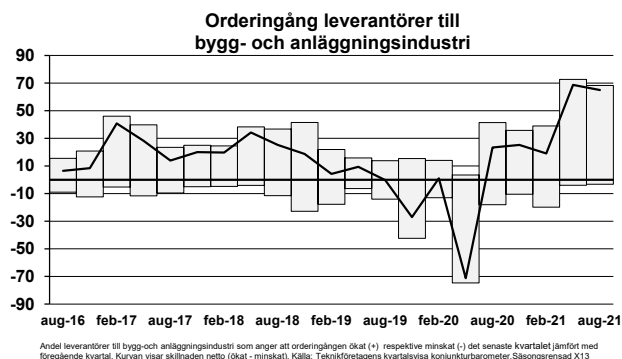
Leverantörer fordonsindustri

Ordergången ökar för leverantörer till fordonsindustrin men i dämpad omfattning. Framför allt är det efterfrågan från exportmarknaden som inte är lika hög som tidigare. Ordergången må öka måttligt, men brist på komponenter och stigande priser på insatsvaror gör affärsituationen besvärlig. Rapporteringen rörande orderstocken har förbättrats sedan föregående kvartal och är på samma höga nivå som år 2018. Affärsläget går dessutom hand i hand med leverantörer i Tyskland. Precis som för sluttillverkare handlar det om att komponentbrist och stigande insatsvarukostnader och eventuell annullering av order inte knäcker affärsläget framöver.

Leverantörer byggindustri

Orderingången för leverantörer till byggindustri fortsätter att öka i hög omfattning även om den dämpats något. Särskilt positivt är att hög efterfrågan från Sverige har fortsatt. Hög efterfrågan i Sverige kan förbytas till sin motsats om inte byggsektorn kan säkerställa sina insatsvaror framöver. Med förbättrad orderingång de två senaste kvartalen har rapporteringen rörande storleken på orderstocken ökat till den högsta nivån sedan hösten år 2006. Höga sex av tio företag anser orderstocken som större än normalt och låga vart tolfte företag anser den som mindre än normalt.

Behov av arbetskraft

Med ökad orderingång och relativt stor tillfredsställelse vad gäller storleken på orderstocken är det inte förvånande att behovet av arbetskraft ökar. Kvartalets sammantagna utfall visar att 37 procent av företagen har behov av arbetskraft jämfört med en tredjedel föregående kvartal.

Under tredje kvartalet i år redovisar 38 procent av företagen i teknikindustri brist på yrkesarbetare jämfört med 35 procent föregående kvartal. Utfallet detta kvartal blev därmed högre än historiskt genomsnitt eller vart femte företag sett över en konjunkturcykel. Samtidigt är andelen fortsatt lägre än under högkonjunkturen 2018.

Det är främst metallvaru- samt maskinindustrin som rapporterar ökad brist på yrkesarbetare. I den senare år, som vi rapporterat ovan, affärsläget betydligt starkare än på länge och bristen på arbetskraft ökar följaktligen. Behovet har däremot minskat för instrument- och transportmedelsindustrin.

Även behovet av tekniker/ingenjörer ökar. Andelen företag som rapporterar brist uppgår sammantaget till 35 procent jämfört med tre av tio företag under andra kvartalet i år.

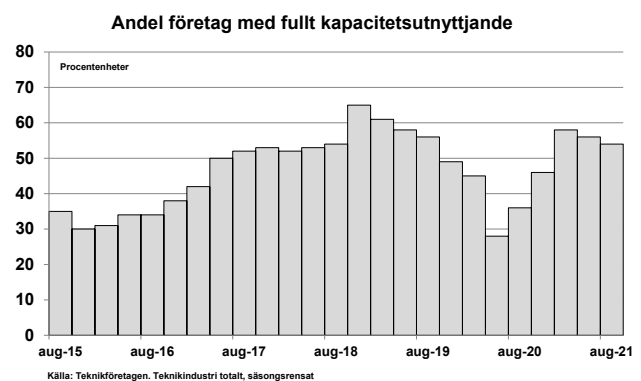
Ett tidigare högt behov av leverantörer till maskinindustrin har avtagit, men har samtidigt ökat i hög grad för leverantörer till elteknisk industri. Även maskinindustrin sammantaget rapporterar en ökad brist även på ingenjörer. För metallvaruindustrin och transportmedelsindustri visas små förändringar sedan förra kvartalet.

Sammantaget är bristen på tekniker/ingenjörer fortsatt lägre än under högkonjunkturen 2018-2019 då drygt 40 procent rapporterade brist.

Behovet av övriga tjänstemän har däremot minskat något från låga nivåer. Vart sjunde företag anser att det har brist på denna kategori arbetskraft mot vart sjätte företag andra kvartalet.

Kapacitetsutnyttjande

Under tredje kvartalet i år minskar andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande något och 54 procent redovisar fullt utnyttjande mot 56 procent föregående kvartal. Utfallet för delbranscher och grupper av leverantörer visar en blandad utveckling. I metallvaruindustrin är utnyttjandet oförändrat. Likaså för instrumentindustri. Däremot ökar den för maskinindustrin och dess leverantörer. I transportmedels- och i eltekniskindustri samt för leverantörer till fordonsindustrin minskar utnyttjandet. Sammantaget ligger andelen fortsatt högre än långsiktigt genomsnitt eller 40 procent.

Orderingång	Säsongrensad X13	Sverige	Ökat	Oför- ändrat	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför- ändrat	Minskat	Netto
		Andel av					Andel av				
	Bransch	försäljning					försäljning				
	Metallvaruindustri										
maj-21			57	35	8	49		60	31	9	51
aug-21		<u>51%</u>	53	40	7	46	<u>49%</u>	34	41	25	9
	varav metallbearbetning										
maj-21			67	23	10	57		57	24	19	38
aug-21		<u>75%</u>	47	42	11	36	<u>25%</u>	24	66	10	14
	Maskinindustri										
maj-21			70	23	7	63		74	19	7	67
aug-21		<u>18%</u>	58	38	4	54	<u>82%</u>	72	27	1	71
	Leverantörer maskinindustri										
maj-21			63	23	14	49		49	46	5	44
aug-21		<u>40%</u>	45	47	8	37	<u>60%</u>	49	25	26	23
	Leverantörer elektroindustri										
maj-21			22	52	26	-4		36	47	17	19
aug-21		<u>64%</u>	40	42	18	22	<u>36%</u>	39	39	22	17
	Instrumentindustri										
maj-21			17	81	2	15		60	39	1	59
aug-21		<u>5%</u>	14	78	8	6	<u>95%</u>	13	86	1	12
	Transportmedel										
maj-21			43	54	3	40		47	52	1	46
aug-21		<u>16%</u>	15	50	35	-20	<u>84%</u>	7	92	1	6
	Leverantörer fordonsindustri										
maj-21			35	55	10	25		41	52	7	34
aug-21		<u>37%</u>	28	67	5	23	<u>63%</u>	25	66	9	16
	Lev. till bygg o anläggning										
maj-21			65	24	11	54		77	23	0	77
aug-21		<u>32%</u>	54	40	6	48	<u>68%</u>	75	23	2	73
	Teknikföretag totalt										
maj-21			47	43	10	37		54	40	6	48
aug-21		<u>21%</u>	34	50	16	18	<u>79%</u>	30	66	4	26
	Teknikföretag leverantörer totalt										
maj-21			43	44	13	30		54	39	7	47
aug-21		<u>43%</u>	41	52	7	34	<u>57%</u>	49	43	8	41
	0-74 anställda										
maj-21			49	35	16	33		40	47	13	27
aug-21		<u>57%</u>	55	37	8	47	<u>43%</u>	41	48	11	30
	75-150 anställda										
maj-21			45	45	10	35		66	28	6	60
aug-21		<u>49%</u>	40	50	10	30	<u>51%</u>	43	44	13	30
	151-500 anställda										
maj-21			35	46	19	16		52	37	11	41
aug-21		<u>39%</u>	43	47	10	33	<u>61%</u>	51	37	12	39
	501- anställda										
maj-21			51	46	3	48		53	41	6	47
aug-21		<u>15%</u>	27	53	20	7	<u>85%</u>	20	60	20	0

Andel företag Procentenheter. Säsongrensad X13	Brist		Brist		Fullt	
	Yrkes- arbetare		Tekniker Ingenjörer		kapacitets- utnyttjande	
	maj-21	aug-21	maj-21	aug-21	maj-21	aug-21
Metallvaruindustri	41	50	24	25	51	51
Maskinindustri	34	38	33	41	63	65
Lev.Maskinindustri	48	50	46	28	55	59
Elmaskiner	23	27	28	43	57	53
Lev.Elektroindustri	30	28	22	40	47	41
Instrumentindustri	37	30	46	52	72	72
Transportmedel	35	31	33	32	65	53
Lev.Fordonsindustri	40	40	28	32	64	52
Teknikindustri tot.	35	38	31	35	56	54

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Mats Kinnwall, Chefekonom 08-782 08 46, mats.kinnwall@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, Ekonom 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen